

ESG-beleid Crelan

Environmental, Social en Governance topics

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Doel van het beleid	4
1.2. Scope en structuur van het beleid	4
1.3. ESG-ambitieniveaus: resultaatsverbintenis versus middelenverbintenis	5
2. ESG-bestuur en rollen & verantwoordelijkheden	6
2.1. Raad van Bestuur	6
2.2. Subcomités van de Raad van Bestuur	7
2.2.1. Risk and Compliance Committee (risico- en compliancecomité)	7
2.2.2. Audit Committee (auditcomité)	7
2.2.3. Remuneration Committee (verloningscomité)	7
2.2.4. Nomination Committee (nominatiecomité)	7
2.3. Directiecomité	7
2.4. ESG SteerCo	8
3. Regelgevend ESG-kader	9
4. ESG-strategie	11
4.1. Crelan is een coöperatieve bank die door de principes van de ICA wordt geleid	11
4.2. Materiële ESG-kwesties identificeren	12
4.3. Hefbomen voor actie	13
4.3.1. Crelan als onderneming	13
4.3.2. Crelan als kredietverstrekker	13
4.3.3. Crelan als beleggingsadviseur	13
4.3.4. Crelan als institutionele tegenpartij	13
4.4. ESG-strategie	14
4.5. Uitvoering van de ESG-strategie – KPI's	16

1. Inleiding

Om de term 'duurzaamheid' te definiëren, hanteert Crelan de definitie uit het VN-rapport 'Our Common Future' (Brundtland) uit 1987: 'voorzien in de behoeften van vandaag zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien, in gevaar te brengen.' Voor Crelan, een 100 % coöperatieve bank, sluit dit perfect aan op het zevende coöperatieve principe, 'Aandacht voor de gemeenschap'. Dit principe stelt dat 'coöperaties aan de duurzame ontwikkeling van hun gemeenschap werken door middel van een beleid dat hun leden hebben goedgekeurd'.

Crelan definieert de term 'ESG' als een overkoepelend concept dat uitdagingen en

opportuniteiten op het vlak van Environment (milieu), Social (maatschappelijk) en Governance (bestuur) omvat. Crelan erkent dat ESG-factoren een materiële impact op haar activiteiten kunnen hebben. Het doel voor Crelan is dan ook om zowel de impact van ESG-opportuniteiten en -risico's op de bank als de impact die de bank op de maatschappij kan hebben, te beheren in overeenstemming met het principe van dubbele materialiteit. Het is de verantwoordelijkheid van Crelan om deze ESG-gerelateerde effecten aan te pakken door deze te identificeren, te beoordelen, te beheren en te monitoren.

1.1. Doel van het beleid

Het doel van dit ESG-beleid is om de globale aanpak van Crelan te schetsen voor de integratie van duurzaamheid in haar strategie en activiteiten. Dit beleid fungeert als leidraad voor Crelan om haar activiteiten af te stemmen op milieubeheer, maatschappelijke verantwoordelijkheid en sterke bestuursprincipes. De stakeholders in dit document zijn klanten, medewerkers, agenten en hun medewerkers, coöperatieve aandeelhouders, institutionele partijen en stille stakeholders zoals de natuur en de maatschappij als geheel. Via een goed gedefinieerd operationeel kader is de groep in staat om de transitie naar een duurzame maatschappij doeltreffend te ondersteunen. Duurzaamheid omarmen, vereist nu eenmaal een streven naar transparantie. Dit betekent niet alleen informatie openlijk delen, maar ook verantwoordelijkheid en vertrouwen bevorderen door uitgebreide inzichten over praktijken, beslissingen en gevolgen te verstrekken.

1.2. Scope en structuur van het beleid

Dit beleid is van toepassing op de Crelan Groep (in dit document ook 'Crelan' genoemd) als geheel en omvat alle entiteiten die via volledige integratie in de consolidatie zijn opgenomen. Crelan Groep bestaat uit de coöperatieve vennootschap CrelanCo, de naamloze vennootschap Crelan, de naamloze vennootschap Europabank en andere dochterondernemingen. Ingeval dochterondernemingen van dit beleid afwijken, wordt er advies ingewonnen bij ESG Office en moet de Raad van Bestuur van de dochteronderneming (waarin Crelan is vertegenwoordigd) de afwijkingen valideren.

Dit beleid beschrijft het ESG-beheer van Crelan, het regelgevende kader waarbinnen de onderneming opereert en de grote lijnen van de ESG-strategie.

1.3. ESG-ambitieniveaus: resultaatsverbintenis versus middelenverbintenis

Crelan erkent dat we als maatschappij een transitie naar een – vanuit economisch en sociaal perspectief – duurzamere wereld moeten afleggen. Als coöperatieve bank met als doel om ‘samen naar beter te streven’, wil zij haar steentje bijdragen. Crelan erkent echter dat zij slechts in beperkte mate controle over deze transitie heeft en dat alle andere private en publieke actoren eveneens hun duit in het zakje moeten doen. In dit beleid beschrijft Crelan waar ze zich kan engageren voor een resultaat waarover ze (grotendeels) controle heeft. En waar de bank zich zal engageren voor een doel waarover ze slechts beperkte of helemaal geen controle over het eindresultaat hebben. Bovendien is Crelan zelf onderhevig aan invloed en controle van buitenaf, die bovendien in de loop van de tijd wijzigen, waardoor de acties die ze kan ondernemen kunnen worden bemoeilijkt of beperkt.

Als we dit concept illustreren aan de hand van de kwestie ‘beperking van de klimaatverandering door vermindering van de CO₂-uitstoot door het gebruik van Belgische gebouwen’ stellen we het volgende vast:

Crelan heeft controle over

- De locatie van de eigen kantoren. Door er bijvoorbeeld voor te kiezen om een meerkost te betalen voor het bezit/de huur van een energie-efficiënt kantoorgebouw dat gemakkelijk bereikbaar is met het openbaar vervoer.
- welke activa en activiteiten de bank financiert en tegen welke voorwaarden. Crelan kiest er bijvoorbeeld voor om de aankoop van een energie-inefficiënt huis niet te financieren als de lener niet over voldoende capaciteit beschikt om een substantiële renovatie uit te voeren om de energie-efficiëntie te verbeteren.
 - Voor materiële ESG-kwesties waarover Crelan controle heeft, engageert ze zich **om resultaten te boeken**.

Crelan heeft invloed op

- de beslissingen inzake vastgoedbeleggingen van haar klanten via de aangeboden financieringsvoorwaarden. Bijvoorbeeld door een lagere rente voor de financiering van isolatiewerkzaamheden en de installatie van zonnepanelen aan te bieden.

- de beslissingen inzake vastgoedbeleggingen van haar klanten door informatie te geven over de financiële gevolgen van de keuze voor een energie-efficiënt huis versus een energie-inefficiënt huis.
 - Voor materiële ESG-kwesties waarop Crelan invloed heeft, engageert ze zich **om middelen in te zetten** voor een ESG-doel.

Crelan wordt beïnvloed door

- de beschikbare technologie: een aanzienlijke daling in de prijs voor renovatiemateriaal, elektriciteit en thuisbatterijen door innovatie binnen de sector zal de vastgoedtransitie bevorderen.
- acties van klanten. Als klanten niet beslissen om te renoveren, ziet Crelan haar kredietrisico stijgen.
- overheidsbeleid: dwingen overheden de renovatieverplichtingen af en versnellen ze deze door grootschalige renovatieprojecten per wijk te subsidiëren en te organiseren? Dit zal de kwaliteit van de leningenportefeuille van Crelan verbeteren.
- acties van andere beleggers/kredietverstrekkers. Als de rest van de markt zich inzet om klimaatverandering te beperken, wordt het ook voor Crelan gemakkelijker.
 - Voor materiële ESG-domeinen die een invloed op Crelan kunnen hebben, engageert ze zich **om deze te identificeren en te monitoren**.

Crelan wordt gereguleerd door

- Het overheidsbeleid: als de overheid de EPC-informatie van Belgisch vastgoed niet openbaar maakt, moet Crelan vertrouwen op de bereidheid van klanten om deze informatie te delen, zodat Crelan de juiste actie kan ondernemen.
 - Voor materiële ESG-kwesties die Crelan reguleren, engageert ze zich **om deze na te leven**.

Hoewel deze nuancering nodig is om expliciet duidelijk te maken dat Crelan de transitie naar een duurzame maatschappij niet alleen kan realiseren, engageert Crelan zich om haar steentje bij te dragen. Dit ESG-beleid biedt de leidende beginselen om door dit complexe speelveld te navigeren.

2. ESG-bestuur en rollen & verantwoordelijkheden

Goed bestuur verwijst naar de reeks beleidslijnen en processen die van invloed zijn op de manier waarop een onderneming intern wordt beheerd en gereguleerd. Hierbij gaat het om het effectieve en verantwoordelijke beheer van een organisatie waarbij er tegelijk rekening wordt gehouden met de behoeften van de maatschappij, zoals respect voor mensenrechten, bescherming van het milieu en preventie van misbruik en

corruptie. Het ESG-governance kader van Crelan zorgt ervoor dat verantwoordelijkheden en beslissingsbevoegdheden voor kwesties inzake milieu, maatschappij en bestuur op alle niveaus van de organisaties duidelijk zijn gedefinieerd. Als overkoepelend principe integreert Crelan ESG in het bestaande governance kader en de operationele opzet. Zo vermijden we dat we ‘ESG-silo’s’ creëren die onafhankelijk opereren.

2.1. Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur fungeert als het **ultieme orgaan dat verantwoordelijk en aansprakelijk is voor de duurzaamheidsprestaties** van Crelan. De Raad van Bestuur (RvB) en het Directiecomité van Crelan zijn direct betrokken bij de **opstelling en herziening van de (ESG-)strategie van Crelan** en bij de **uitvoering** ervan. De RvB heeft het laatste woord over acties met betrekking tot **opportunities, risico's en impacten op het vlak van ESG**.

- De **jaarlijkse strategische planning** vereist dat de RvB
 - de bedrijfsomgeving van Crelan begrijpt, inclusief de ESG-factoren die deel uitmaken van die bedrijfsomgeving.
 - de strategische richting van Crelan, waartoe eveneens de ESG-strategie behoort, uitzet/bevestigt/aanpast.
 - Het is de verantwoordelijkheid van de RvB om **de (ESG-)risicobereidheid voor Crelan te bepalen**. In de praktijk coördineert het Enterprise Risk Management (ERM)-team de opstelling van een voorstel waarin de risicobereidheid van Crelan wordt beschreven, inclusief ESG-overwegingen. Vervolgens bekijkt het Directiecomité (ExCo) het voorstel, past het zo nodig aan en valideert het. Tot slot geeft de RvB de uiteindelijke goedkeuring voor de risicobereidheid van de groep.
 - De RvB keurt de doelstellingen goed die Crelan opstelt om de ESG-strategie in acties om te zetten.
 - De RvB is verantwoordelijk voor de goedkeuring van het **ESG-exclusiebeleid**, waarin de uitsluitingen van zaken en activiteiten om ESG-redenen worden beschreven. Dit beleid wordt vervolgens via een kredietbeleid, een beleggingsbeleid, een marketingbeleid enz. geïmplementeerd.
 - **Kwartaalupdates** van Risk en Finance geven de RvB een beeld van de prestaties van de groep op basis van het Quarterly Risk Report (QRR) (KRI's) en de bedrijfsindicatoren (KPI's). De RvB valideert eveneens de KPI's en KRI's die zij monitort.
 - De RvB is de eindverantwoordelijke voor de goedkeuring van de **gereguleerde publicaties** van Crelan, inclusief de publicaties die verband houden met ESG: CSRD-conform jaarverslag, het ESG gedeelte in het Pillar III Risk report.
 - De RvB beoordeelt elk jaar de compliancefunctie, inclusief de rol die deze speelt met betrekking tot ESG-factoren.
- Om deze taken uit te voeren, krijgt de Raad van Bestuur **minstens één keer per jaar een opleiding van minimaal vier uur over ESG-kwesties**.

2.2. Subcomités van de Raad van Bestuur

2.2.1. Risk and Compliance Committee (risico- en compliancecomité)

- Adviseert de RvB over het bepalen van de ESG-risicobereidheid.
- Monitort ESG-risico's via de Quarterly Risk Reporting.

2.2.2. Audit Committee (auditcomité)

- Monitort het proces voor de duurzaamheidsrapportage en de externe assurance ervan en stelt de RvB op de hoogte van de resultaten.
- Monitort de doeltreffendheid van interne kwaliteitscontroles en interne auditfuncties en in hoeverre deze ESG-factoren integreren.
- Controleert en monitort de onafhankelijkheid en kwaliteit van de assurance-verstrekker voor de CSRD-rapportage.

2.2.3. Remuneration Committee (verloningscomité)

- Integreert prestaties ten opzichte van de KPI's en KRI's van ESG in het verloningsbeleid en de correcte uitvoering ervan.
- Monitort een eerlijke verloning.

2.2.4. Nomination Committee (nominatiecomité)

- Stelt het **diversiteits- en inclusiebeleid** op en zorgt voor de **naleving ervan**.
- Zorgt ervoor dat er **op de juiste niveaus binnen de organisatie voldoende kennis over ESG-kwesties aanwezig is**, inclusief maar niet beperkt tot de Raad van Bestuur zelf. Dit gebeurt via een capaciteitenmatrix, die de capaciteiten van de leden van de RvB en het ExCo, in termen van wat is vereist, in kaart brengt, ook voor ESG-kwesties.

2.3. Directiecomité

Het Directiecomité (ExCo) is verantwoordelijk voor het **algemene operationele beheer van Crelan**, inclusief ESG-aspecten. De Chief Executive Officer is rechtstreeks verantwoordelijk voor de

Cooperative Bank Office, waarin de ESG Office is geïntegreerd. De CEO wordt uitgenodigd voor het ESG SteerCo en delegeert het voorzitterschap aan de Chief Cooperative Bank Officer.

2.4. ESG SteerCo

Het **ESG SteerCo** is in de eerste plaats verantwoordelijk voor de **opzet en uitvoering van de ESG-strategie** en de afstemming tussen verschillende ESG-projecten. Deze gedelegeerde verantwoordelijkheid is in handen van het ExCo, dat notulen en updates ontvangt over beslissingen die zijn genomen tijdens **tweemaandelijks vergaderingen** die het ESG Office organiseert.

Voor dringende zaken kunnen ad hoc ESG SteerCo's worden ingepland.

Het ESG SteerCo wordt **voorgezeten door de Chief Cooperative Bank Officer (CCBO)**. Hij of zij wordt bijgestaan door dertien **andere leden**: de Head of ESG, de Head of Customer Journey Savings & Investments Retail & Business, de Head of Customer Journey Credits, de Head of Sales Excellence & Commercial Support, de Head of Accounting & Reporting, de Head of Credit Analysis, Acceptance and Policy, de Head of Green Bond Program, de Head of ERM and Financial Risk,

de Head of Compliance, de Head of Marketing and Communication, de Head of Facilities and Buildings, de Chief Data Officer en de ESG-verantwoordelijke voor Europabank. Voor specifieke kwesties kunnen andere medewerkers ad hoc worden uitgenodigd.

Er zijn **drie werkstromen** die het ESG SteerCo ondersteunen en voorbereiden, op basis van de drie bedrijfsdomeinen van Crelan. Elke stroom is verantwoordelijk voor de implementatie van haar eigen ESG-projecten. Hierbij zijn de business owners verantwoordelijk voor de domeinen binnen de stromen.

Het ESG Office speelt een overkoepelende rol waarbij het alle stromen organiseert en coördineert en alle status-updates van elk project centraliseert.

Deze werkstromen komen om de twee maanden bijeen (afgewisseld met vergaderingen van het ESG SteerCo).

<p>Crelan & haar klanten</p> <p><i>Met subgroepen 'Retail & Business' en 'Wealth'.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> — De integratie van ESG in het aanbod van beleggingsproducten en kredieten — Klantenondersteuning met betrekking tot ESG — Opleiding en ondersteuning voor bankagenten — Integratie van ESG-factoren in het kredietbeleid.
<p>Crelan & institutionele partijen</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Opvolging van alle ESG-projecten die verband houden met risico's en financiën — Green Bond Framework — Opname van ESG-factoren in de eigen beleggingsportefeuille van Crelan — Relatie met institutionele beleggers — Wettelijke rapportage.
<p>Crelan als onderneming</p>	<ul style="list-style-type: none"> — ESG-prioriteiten voor eigen activiteiten en personeel — Diversiteit en inclusie, welzijn, leiderschap — Bestuur, ethiek, verloningsbeleid — Aankoop van diensten en goederen — Samenwerking met externe partners — Aandacht voor de maatschappij.

3. Regelgevend ESG-kader

Op Europees niveau werden er verschillende overeenkomsten, actieplannen, verordeningen, richtlijnen, vereisten en richtlijnen voor openbaarmaking geïmplementeerd om duurzaamheid te integreren en ESG-gerelateerde kwesties aan te pakken, waaronder kwesties die relevant zijn voor banken. Binnen deze context schetsen de volgende regels de meest relevante voor Crelan.

In 2015 hebben alle lidstaten van de **Verenigde Naties de 2030 Agenda for Sustainable Development** aangenomen. Hierin zijn zeventien **Sustainable Development Goals (SDG's)** opgenomen. De overeenkomst benadrukt de noodzaak van strategieën om armoede te verlichten, gezondheid en onderwijs te verbeteren, ongelijkheid te verminderen, economische groei te stimuleren, alsook om klimaatverandering en het behoud van oceanen en bossen aan te pakken. In hetzelfde jaar keurt de **UN Climate Change Conference** het **Klimaat-akkoord van Parijs** goed. Dit akkoord vormt een juridisch bindend internationaal verdrag over klimaatverandering. Deze overeenkomst streeft ernaar om landen te verenigen in de strijd tegen klimaatverandering en om de wereldwijde temperatuurstijging tot ruim onder de 2° C boven het pre-industriële niveau te beperken, waarbij alle landen inspanningen zouden leveren om deze stijging tegen het einde van de eeuw tot 1,5° C te beperken. Uiteindelijk ondertekende de EU in 2016 het Klimaat-akkoord van Parijs dat binnen het United Nations Framework Convention on Climate Change werd goedgekeurd.

In 2018 stelde de Europese Commissie het **Actieplan inzake duurzame financiering** voor. Dit plan zal fungeren als een belangrijke stap in de richting van de implementatie van het **Klimaat-akkoord van Parijs**. Het actieplan is erop gericht om de stroom van particuliere financiering naar duurzame economische activiteiten te bevorderen en om tegen 2050 een koolstofneutrale economie te bereiken. Een belangrijk initiatief dat uit het actieplan voortvloeit, is de ontwikkeling van de **EU-taxonomie**. De EU-taxonomie is een classificatiesysteem dat ecologisch duurzame economische activiteiten identificeert op basis van hun

bijdrage aan zes doelstellingen: (1) beperking van klimaatverandering, (2) aanpassing aan klimaatverandering, (3) duurzaam gebruik en bescherming van water en mariene hulpbronnen, (4) transitie naar een circulaire economie, (5) preventie en bestrijding van verontreiniging, en (6) bescherming en herstel van biodiversiteit en ecosystemen. De EU-taxonomieverordening, die sinds 2020 van kracht is, verplicht financiële instellingen om hun beleggingen die aansluiten op deze activiteiten openbaar te maken.

Sinds maart 2021 vereist de **verordening betreffende informatieverzorging over duurzaamheid in de financiële dienstensector (SFDR)** dat financiële marktdeelnemers rapporteren over duurzaamheidsoverwegingen in hun beleggingsbeleid, productclassificaties en raamwerken voor risicobeheer. Deze verordening is aan de EU-taxonomie gekoppeld.

In november 2022 publiceerde de **Europese Centrale Bank (ECB)** de **'Guide on Climate-related and Environmental Risks for Banks'**. Hierin schetste ze dertien verwachtingen voor kredietinstellingen met betrekking tot risicobeheer en informatieverzorging. De gids legt de nadruk op transparantie over de financiële gevolgen van klimaatverandering en aantasting van het milieu, wat in overeenstemming is met het raamwerk van de **Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD)**. De TCFD is een raamwerk voor bedrijven om klimaatgerelateerde financiële risico's en opportuniteiten in hun financiële documenten openbaar te maken.

Met december 2022 als referentiedatum implementeerde de **Europese Bankautoriteit (EBA)** aanvullende **Pillar III disclosures** die financiële instellingen verplicht om te rapporteren over risico's met betrekking tot milieu, maatschappelijke impact en bestuur (ESG). Het doel van deze informatie is om de transparantie te vergroten, marktdiscipline te bevorderen en te communiceren over de inspanningen van instellingen bij de transitie naar een koolstof-neutrale economie.

De **richtlijn betreffende duurzaamheids-rapportage door ondernemingen (CSRD)**, die sinds januari 2023 van kracht is, verplicht ondernemingen om volgens specifieke vereisten over duurzaamheid te rapporteren. Deze richtlijn is gericht op gestructureerde en gestandaardiseerde rapportage om de transparantie te vergroten en stakeholders in staat te stellen om de prestaties van ondernemingen op het gebied van milieu, maatschappelijke impact en bestuur (ESG) te beoordelen.

Tot slot is sinds juli 2024 de **richtlijn inzake passende zorgvuldigheid in het bedrijfsleven op het gebied van duurzaamheid (CSDDD)** van kracht. Deze richtlijn verplicht

ondernemingen om passende zorgvuldigheid (due diligence) aan de dag te leggen. De kernelementen van deze plicht zijn de identificatie en aanpak van potentiële en werkelijke negatieve gevolgen voor mensenrechten en het milieu bij de eigen activiteiten van de onderneming, hun dochterondernemingen en, waar dit verband houdt met hun waardeketen(s), deze van hun zakenpartners. Daarnaast bevat de richtlijn een verplichting voor grote ondernemingen om een transitieplan voor de beperking van klimaatverandering op te stellen en dit naar hun beste vermogen uit te voeren.

Dit overgangsplan is afgestemd op de doelstelling inzake klimaatneutraliteit tegen 2050 van het Klimaatakkoord van Parijs en op tussentijdse doelstellingen in het kader van de Europese klimaatwet.

De richtlijn moet nog worden omgezet naar Belgische wetgeving ; we verwachten dat de regels vanaf 2029 volledig van toepassing zullen zijn.

Kort samengevat, het wetgevende landschap biedt een uitgebreid kader voor financiële instellingen en ondernemingen om duurzaamheids-overwegingen in hun activiteiten, risicobeheer en rapportagepraktijken te integreren. Daarom monitort Crelan zorgvuldig alle nieuwe ontwikkelingen binnen de regelgeving.

4. ESG-strategie

4.1. Crelan is een coöperatieve bank die door de principes van de ICA wordt geleid

CrelanCo, het uiteindelijke moederbedrijf van de Crelan Groep, is voor 100 % in handen van coöperanten. Crelan Groep engageert zich om coöperatieve principes¹ in haar bankdiensten, in haar bestuur en in haar relaties met klanten, coöperanten en de bredere maatschappij toe te passen:

- **Vrijwillig en open lidmaatschap:** alle individuele klanten voor wie de belegging geschikt is, kunnen aandeelhouder ('lid') van CrelanCo worden. Crelan verbindt zich ertoe om het aantal coöperanten te vergroten om de impact die Crelan in de maatschappij kan hebben, te versterken.
 - **Democratische controle door leden:** leden worden voor de jaarlijkse algemene vergadering uitgenodigd waar ze over de financiële en niet-financiële resultaten en activiteiten worden geïnformeerd en waar ze over bestuursmandaten voor CrelanCo, dividenduitkering enz. kunnen stemmen. CrelanCo heeft 10 bestuurders in de RvB van Crelan NV. CrelanCo verbindt zich ertoe om de democratische principes verder in haar besluitvorming te integreren, bijvoorbeeld door CrelanCo Foundation Committees op te zetten waar coöperanten beslissen over financiële steun voor sociaal en ecologisch relevante projecten die leden voorstellen.
 - **Economische participatie van leden:** CrelanCo streeft naar een duurzame winstverdeling tussen drie domeinen: (i) dividenden aan coöperatieve aandeelhouders, (ii) investering in de financiële veerkracht en groei van Crelan en (iii) uitkering aan de maatschappij door ondersteuning van onderzoek en donaties/sponsoring aan nationale en lokale gemeenschapsinitiatieven. In ruil voor het coöperatieve engagement creëert Crelan toegevoegde waarde voor haar coöperanten (aantrekkelijke diensten, producten & voordelen).
 - **Autonomie en onafhankelijkheid:** CrelanCo is 100 % eigendom van coöperatieve aandeelhouders. Crelan is een Belgische bank. De strategische
- en zakelijke keuzes van de Crelan Groep houden rekening met lokale bezorgdheden en behoeften, zijn gericht op de lange termijn en zorgen ervoor dat de belangen van de bank, haar medewerkers, klanten en leden worden veiliggesteld.
 - **Onderwijs, opleiding en informatie:** Crelan engageert zich om samen te werken met haar medewerkers, klanten, bankagenten en coöperanten om de coöperatieve denkwijze tot leven te brengen. Crelan zet zich in om kennis en ontwikkeling te versterken en te vergroten via de ondersteuning van en deelname aan inclusief onderwijs ter versterking van financiële kennis en bewustwording rond coöperatief ondernemen, met name voor jongeren en coöperanten. Crelan verbindt zich ertoe om academische projecten en academisch onderzoek te ondersteunen.
 - **Samenwerking tussen coöperaties:** Crelan verbindt zich ertoe om coöperatief ondernemerschap te bevorderen en te versterken door samen te werken met andere coöperaties en door gemeenschappen en verenigingen te ondersteunen die coöperatief ondernemerschap en samenwerking stimuleren.
 - **Aandacht voor de gemeenschap:** Crelan zet zich in om nabijheid en betrokkenheid te creëren door dicht bij de klant te staan via haar groot netwerk van onafhankelijke agentschappen en door persoonlijke service te bieden. Crelan realiseert haar maatschappelijke betrokkenheid via het 'CrelanCo Foundation' initiatief. Dit initiatief ondersteunt lokale en nationale maatschappelijke projecten en goede doelen die bijdragen aan 3 belangrijke doelstellingen: een sociale en inclusieve gemeenschap, een duurzame en ecologische gemeenschap en onderwijs. Crelan streeft er eveneens naar om het milieu en haar omgeving ('E') te respecteren en om rechtvaardige sociale resultaten ('S') te boeken als het haar activiteiten op verantwoorde wijze ('G') uitvoert.

¹ Coöperatieprincipes zoals de International Cooperative Alliance deze heeft gedefinieerd

4.2. Materiële ESG-kwesties identificeren

Om haar ESG-strategie op te starten (en in de toekomst bij te werken), maakt Crelan gebruik van een dubbele materialiteitsbeoordeling. Enerzijds identificeren we kwesties die een materiële financiële impact op Crelan (positief of negatief) kunnen hebben. Anderzijds identificeren we kwesties waarbij Crelan een materiële impact op de maatschappij heeft. Deze oefening moet volgens de richtlijn betreffende duurzaamheidsrapportage door ondernemingen² en de onderliggende technische normen, de Europese standaarden voor duurzaamheidsrapportering worden uitgevoerd. De ESG-strategie van Crelan bestaat erin dat we een langetermijndoelstelling identificeren, alsook een actieplan op hoog niveau om de doelstelling voor elk van de materiële kwesties te bereiken. Hierbij laten we ons leiden door de visie, het plan en de waarden van Crelan. Dit gedeelte is samengesteld op basis van de materialiteitsbeoordeling die in Q1 2024 werd uitgevoerd en zal in de toekomst op basis van een herziening van de materiële kwesties worden bijgewerkt.

Vanuit een **financieel materialiteitsperspectief** ('van buiten naar binnen'):

- **Risico's:** klimaatverandering is materieel (voornamelijk transitierisico's). Daarnaast

beoordeelden we het reputatierisico/bedrijfsrisico in verband met de adequate positionering van Crelan op het vlak van duurzame producten als materieel. Tot slot zijn de compliance-risico's, de afhankelijkheid van belangrijke medewerkers en cyberbeveiliging van materieel belang, wat niet verwonderlijk is voor een bank.

- **Opportunities:** de financiering van individuele klanten en professionals (incl. agrarische klanten) in hun ESG-transitie is een materiële drijfveer voor groei en resulteert in het feit dat klimaatmitigatie materieel is (evenals, in mindere mate, andere E-kwesties voor professionele klanten). Het coöperatieve DNA van Crelan wordt als een belangrijke drijfveer van de strategie gezien.

Vanuit een **impactperspectief** ('van binnen naar buiten') identificeerden we de negatieve gevolgen van de activiteiten van Crelan vooral op het vlak van milieu, met de nadruk op het klimaat. De effecten op andere milieukwesties die verband houden met de marktpositie van Crelan op de KMO-/landbouwmarkt (met name biodiversiteit) werden in een aparte topic behandeld. Tot slot identificeerden we ook de positieve impact op het personeelsbestand en de impact op de coöperanten.

De resultaten voor **Europabank** komen in grote lijnen overeen, met uitzondering van (i) de effecten die verband houden met landbouwfinanciering (niet relevant voor Europabank) en van (ii) de sociale aspecten van 'lender of last resort' (kredietverlener in laatste instantie); dit heeft een positieve impact op financiële inclusie, maar ook een mogelijk negatieve materiële impact op productbeheer (financiële schuldenlast/hoge rentetarieven).

Samengevat zijn de materiële kwesties voor Crelan:

- Klimaatverandering (zie ESRS E1)
- Eigen personeelsbestand (zie ESRS S1)
- Consumenten & eindgebruikers (zie ESRS S4)
- Maatschappelijk verantwoord ondernemen (zie ESRS G1)
- Financiering van de KMO-transitie (specifiek voor Crelan)
- Coöperatief bankieren (specifiek voor Crelan).

² (EU) 2022/2464

4.3. Hefbomen voor actie

Als bank speelt Crelan verschillende rollen in de financiële sector en in de maatschappij als geheel. De materialiteit van de verschillende kwesties varieert afhankelijk van de hefboom, en de ESG-strategie moet rekening houden met deze variaties.

4.3.1. Crelan als onderneming

Crelan is een onderneming die in België economische activiteiten uitoefent en medewerkers tewerkstelt. Dit perspectief omvat de manier waarop we onze medewerkers behandelen en hoe onze activiteiten (kantoorgebouw, mobiliteit enz.) impact creëren. De kwesties van het eigen personeelsbestand, coöperatief bankieren, maatschappelijk verantwoord ondernemen en consumenten/eindgebruikers zijn zeer materieel voor deze hefboom. Het gaat namelijk over de manier waarop Crelan zakendoet en omgaat met haar medewerkers, bankagenten en klanten. Vanuit klimaatperspectief is deze hefboom minder materieel dan andere – toch wil Crelan een rolmodel voor haar klanten en andere stakeholders zijn.

4.3.2. Crelan als kredietverstrekker

Crelan verstrekt financiering aan particulieren, zelfstandige professionals en KMO's in België. We beslissen hoe we klanten informeren over de

activa of activiteiten die financiering vereisen en/of tegen welke voorwaarden we deze financiering verstrekken. Crelan draagt ook de gevolgen van probleemkredieten die verband houden met ESG-kwesties en moet deze risico's beheren.

4.3.3. Crelan als beleggingsadviseur

Crelan ondersteunt klanten bij hun beleggingskeuzes en in de manier waarop ze ESG-factoren hierin kunnen integreren. Crelan informeert klanten over hoe ESG-factoren de waarde van hun beleggingen beïnvloeden en hoe hun beleggingen een ESG-impact creëren. Crelan begrijpt de ESG-voorkeuren van klanten en adviseert producten dienovereenkomstig.

4.3.4. Crelan als institutionele tegenpartij

Een andere hefboom van Crelan is de relatie met institutionele partijen. Deze relatie omvat kwesties op het gebied van regelgeving en toezicht waarbij de nadruk ligt op de naleving van de regelgeving. Crelan gaat echter een stap verder dan enkel deze naleving. We riepen namelijk een Green Bond Framework (GBF) in het leven dat optimaal gebruikmaakt van duurzame financieringsoplossingen om kapitaal bij institutionele beleggers op te halen.

4.4. ESG-strategie

Voor die kwesties die een materiële impact op Crelan hebben of vice versa legt Crelan de link tussen de dubbele materialiteitsbeoordeling en de formulering van de algemene bedrijfsstrategie van Crelan. Crelan maakt gebruik van de verschillende ESG-ambitieniveaus die we in paragraaf 1.3 introduceerden, alsook van de verschillende hefboomen waarover Crelan beschikt en die we in paragraaf 4.3 voorstelden. Deze paragraaf schetst het speelveld waarbinnen meer concrete doelen worden gesteld & in de jaarlijkse strategische planningscycli worden bijgewerkt.

- **Klimaatverandering:** Crelan wil een actieve rol spelen in de transitie van de maatschappij naar de beperking van en aanpassing aan klimaatverandering.
 - Crelan verbindt zich ertoe om haar eigen ecologische voetafdruk te verkleinen en een veerkrachtige bank te blijven die de Belgische economie blijft ondersteunen. (*resultaatsverbintenis – als onderneming*)
 - Crelan vermindert de milieu-impact van haar eigen activiteiten, neemt haar verantwoordelijkheid in de maatschappij en streeft ernaar om een rolmodel te zijn voor haar klanten, medewerkers en andere stakeholders.
 - Crelan integreert de gevolgen van klimaatverandering in haar raamwerk voor risicobeheer.
 - Crelan zet zich in voor een traject dat in overeenstemming is met het Klimaatakkoord van Parijs, maar heeft ook de rest van de maatschappij nodig om dit doel te bereiken (*middelenverbintenis – als kredietverstrekker*):
 - Crelan engageert zich om haar klanten informatie te verstrekken over de impact van klimaatverandering op hun beslissingen op het gebied van bedrijfsvoering, vastgoed en mobiliteit. Deze informatie is bedoeld om klanten te stimuleren om hun kwetsbaarheid voor klimaatverandering op korte en lange termijn te verminderen.
 - Crelan biedt de juiste producten tegen de juiste prijs vanuit een krediet- en beleggingsperspectief om zodoende ook van de toegenomen vraag te profiteren.
 - Crelan betreft institutionele beleggers in dit traject via haar ‘green bond’ programma en grijpt zo de kans om haar financieringsmix te versterken. (*resultaatsverbintenis – als institutionele tegenpartij*)
- **Eigen personeelsbestand:** De medewerkers van Crelan zijn haar meest waardevolle bezit. Crelan zet zich in voor een veilige en gezonde werkomgeving, bevordert diversiteit en inclusie en ondersteunt de professionele ontwikkeling van haar medewerkers.
 - Crelan engageert zich om haar medewerkers eerlijk te behandelen via een sterk beleids- en controlekader (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
 - Crelan heeft een eerlijk verloningsbeleid, met de nodige controles zodat er geen onrechtvaardige verschillen kunnen optreden.
 - Crelan investeert in de professionele ontwikkeling van haar medewerkers, met een groot aanbod inzake opleiding & leerinitiatieven met de nodige controles om de naleving ervan op te volgen.
 - Crelan voert een Diversiteits- & inclusiebeleid met inclusieve leiderschapsopleiding voor people managers.
 - Crelan wil een voorkeurswerkgever zijn (*middelenverbintenis – als onderneming*).
 - De sociale dialoog met partners bevorderen.
 - Zorgen voor een gezonde hybride werkomgeving, zowel vanuit fysiek als mentaal oogpunt.
 - Een gezonde balans tussen werk en privéleven bevorderen, die zowel aan de fysieke als aan de mentale gezondheid bijdraagt.
 - Investeren in interne en externe opleidingen en ontwikkeling voor haar medewerkers zodat zij een duurzame carrière kunnen opbouwen.
 - Personeel aanwerven met het oog op diversiteit, waarbij ze bewust een personeelsbestand met verschillende perspectieven uitbouwt (bv. op het vlak van geslacht, taal, opleiding, leeftijd, ervaring ...).
- **Coöperatief bankieren:** Naast de voordelen voor de maatschappij om de Belgische economie te ondersteunen (en de opbrengsten van deze activiteit in de maatschappij te herinvesteren), is Crelan de grootste 100 % coöperatieve bank in

België. Zo profiteert ze van deze unieke marktopportunititeit om onze zakelijke positie te versterken.

- Coöperatief bestuur (*middelenverbintenis – als onderneming*)
 - De toepassing van de coöperatieve beginselen versterken, met bijzondere aandacht voor de zorg voor de gemeenschap, onderwijs, autonomie en democratische coöperatieve participatie in de besluitvorming.
 - Coöperatief ondernemerschap bevorderen door samenwerking met andere coöperaties.
- Coöperatief engagement: streven naar de verbetering van de lokale gemeenschappen waarin we actief zijn, met de nadruk op onderwijs, sociale integratie en ecologie (*middelenverbintenis – als onderneming*).
 - De coöperatieve cultuur en het bewustzijn bij de agentschappen, het hoofdkantoor, de klanten en externe stakeholders versterken.
 - Winst, vaardigheden en kennis van de bank (her)investeren in de lokale gemeenschappen via de CrelanCo Foundation.
- Coöperatieve voordelen: een sterk plan met toegevoegde waarde voor de coöperanten creëren, met als doel de fundering van coöperatieve aandeelhouders uit te breiden en de positieve impact ervan in de gemeenschap te vergroten (*middelenverbintenis – als onderneming*).
 - Aantrekkelijke diensten, producten en voordelen voor coöperanten bieden.
 - Nabijheid en betrokkenheid bij de coöperatieve bank creëren.
 - Een sterke & transparante communicatie.

– Maatschappelijk verantwoord

ondernemen: Crelan engageert zich om de hoogste normen van ethisch gedrag en bedrijfsverantwoordelijkheid te handhaven. Crelan gelooft dat het op deze manier vertrouwen bij haar klanten en de bredere maatschappij kan opbouwen.

- Crelan hanteert een strikte discipline wat de naleving van regelgeving betreft (*resultaatsverbintenis – als institutionele tegenpartij*).

- Crelan communiceert transparant naar al haar stakeholders, zowel intern als extern. We zien er ook op toe dat we de daad bij het woord voegen (*middelenverbintenis – als onderneming, institutionele tegenpartij*).
- Crelan onderneemt stappen om haar verloningsbeleid voor medewerkers en bankagenten af te stemmen op zowel haar financiële als niet-financiële doelstellingen en om zodoende acties op haar doelstelling voor waarde-creatie op lange termijn af te stemmen (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
- Crelan hanteert strikte beleidslijnen en processen om te voldoen aan de wetgeving tegen witwaspraktijken, corruptie en omkoping (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
- Crelan gaat zorgvuldig om met belangenvermenging (*middelenverbintenis – als onderneming*).
- Crelan is een verantwoordelijke belastingbetaler (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
- Crelan beschikt over gemakkelijk toegankelijke klokkenluiderskanalen waar alle interne en externe stakeholders in vertrouwen bezorgdheden kunnen uiten die vervolgens met zorg en binnen een passend tijdsbestek worden behandeld (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
- Crelan zorgt ervoor dat haar belangrijkste dienstverleners en goederenleveranciers dezelfde ethische normen als zijzelf naleven (*middelenverbintenis – als onderneming*).
- Crelan sluit schadelijke activiteiten uit van haar eigen activiteiten en bankdiensten³ (*resultaatsverbintenis – als onderneming, als kredietverstrekker, als beleggingsadviseur, als institutionele tegenpartij*).

– Consumenten en eindgebruikers

- Crelan wil via digitale kanalen en lokale agentschappen een brede toegang tot financiële diensten handhaven (*resultaatsverbintenis – als onderneming*).
- Crelan wil de maatschappij begeleiden bij een correcte transitie en ervoor zorgen dat minder bevoorrechten eveneens een eerlijke toegang tot bankproducten

³ Het ESG-uitsluitingsbeleid van Crelan beschrijft in detail welke uitsluitingen wegens ESG-redenen van toepassing zijn op welke zakelijke sector /activiteit. Dit beleid wordt vóór 31-12-2025 gepubliceerd.

- hebben (*middelenverbintenis – als kredietverstrekker, als beleggingsadviseur*).
- Crelan vermijdt al te complexe producten en diensten, zorgt ervoor dat de klant het aangeboden product/ de aangeboden dienst en de prijs ervan begrijpt en ziet erop toe dat het product/ de dienst geschikt is voor de klant (*resultaatsverbintenis – als kredietverstrekker, als beleggingsadviseur*).
 - De opzet van haar distributienetwerk (onafhankelijke, exclusieve bankagenten) is erop gericht om langdurige relaties met klanten op te bouwen. Dit leidt ertoe dat bankagenten de tijd nemen om klanten te informeren en hun financiële gezondheid te beheren (*middelenverbintenis – als onderneming*).
 - Crelan ondersteunt klanten bij hun beleggingsbeslissingen door ESG-factoren in deze beslissingen te integreren. Crelan informeert klanten over hoe ESG-factoren de waarde van hun beleggingen beïnvloeden en hoe hun beleggingen een ESG-impact creëren. Crelan begrijpt ook de ESG-voorkeuren van klanten en adviseert producten dienovereenkomstig. Crelan selecteert producten met verschillende gradaties van ESG-integratie zodat ze alle soorten ESG-voorkeuren van klanten dekt (*middelenverbintenis – als kredietverstrekker, beleggingsadviseur*).

- Crelan is waakzaam op het gebied van gegevens- en cyberbeveiliging – inbreuken hierop kunnen ernstige negatieve gevolgen hebben voor klanten, andere derden en Crelan zelf (*middelenverbintenis – als onderneming*).

– KMO-transitie financieren

- Crelan gaat de dialoog aan met haar zakelijke klanten over duurzaamheidskwesties. Crelan bespreekt opportuniteiten, risico's en impact. Crelan begrijpt het perspectief van haar klanten en deelt haar eigen perspectief (*resultaatsverbintenis – als kredietverstrekker*).
- Crelan financiert transitie-initiatieven binnen de grenzen van haar krediet(acceptatie)beleid (*middelenverbintenis – als kredietverstrekker*).
- Crelan gebruikt partnerschappen om haar klanten expertise op het gebied van duurzaamheid te bieden (*resultaatsverbintenis – als kredietverstrekker*).
- Crelan heeft twee focusgebieden (*resultaatsverbintenis – als kredietverstrekker*):
 - transitie van de agrovoedingssector
 - energie-efficiëntie in vastgoed

4.5. Uitvoering van de ESG-strategie – KPI's

Om te garanderen dat Crelan verantwoordelijkheid neemt voor haar prestaties op het vlak van duurzaamheid doet zij een beroep op **ESG KPI's**. Bijgevolg stelt de bank verschillende doelen voor KPI's om de implementatie van de ESG-strategie te begeleiden en te versnellen. Aan elke doelstelling en KPI wijst ze een eigenaar toe (lid van de Crelan Circle – een groep senior managers van de onderneming die aan de leden van ExCo rapporteert). Het is de verantwoordelijkheid van deze eigenaar om (1) een actieplan op te stellen, (2) dit actieplan uit te voeren en (3) over de voortgang te rapporteren. Deze gegevens worden jaarlijks bijgewerkt en op kwartaalbasis door het ExCo en de RvB opgevolgd. Ze zijn ook in het verloningsbeleid opgenomen.

